

אודותינו

מרכז מילקן לחדשנות פועל במסגרת מכון ירושלים לחקר ישראל ומתמקד בפיתוח פתרונות מבוססי שוק לאתגרים הגדולים ביותר שעומדים בפני ישראל בתהליך הפיכתה מ"אומת הזנק" לאומה גלובלית. אנו שואפים לגשר על הפערים החברתיים והאזוריים ועל פערי הפריון בתוך ישראל ובין ישראל לשאר העולם, זאת על-ידי עידוד יצירת מקומות עבודה והנגשת מקורות הון. לשם ביצוע משימה זו אנו מקדמים מדיניות, תוכניות ופרויקטים פיננסיים וכלכליים חדשניים וכן פרויקטים שיעזרו לממן את העתיד. אנו גם מדריכים את המוחות הטובים והחכמים ביותר בישראל באמצעות תוכניות העמיתים של מילקן.

תכנית העמיתים

שישה עמיתי מילקן החלו את התמחותם במשרדי הממשלה. התמחותם החלה בשבוע הכשרה, שהתמקד בנושאים הכלכליים שעומדים על סדר היום, בפיתוח כישורים מקצועיים ובהצגת פרויקטי הקייץ שלהם, בנוסף במהלך השבוע העמיתים נפגשו עם בוגרי התוכנית ולמדו אודות העשייה שלהם.

העמיתים החדשים הם: יעל נאור, עמיתה במועצה הלאומית לכלכלה; ענת מורג, עמיתה במוסד לביטוח לאומי; נתנאל כהנא, עמית במשרד האוצר; טובה ווסר, עמיתה ברשות החדשנות; נועם סוננברג, עמית במשרד להגנת הסביבה ואלכסנדר קליינר, עמית במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.

העמיתים טובה ואלכס

העמיתים נועם, נתנאל ואלכס

העמיתות ענת ויעל

העמיתים, יחד עם סטודנטים נוספים, השתתפו בקורס לחידושים פיננסיים שהועבר בסתיו האחרון בבית הספר למנהל עסקים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

מרכז מילקן לחדשנות בשיתוף בית הספר למנהל עסקים והפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה של האוניברסיטה העברית, קיבל אישור מהמזכירות העולמית של התכנית לתואר בלימודי פיתוח המרחב הכפרי (MDP). לצד יותר מ-30 אוניברסיטאות מכל העולם, נקיים הכשרה שמטרתה לעמוד באתגרים העולמיים בתחום של פיתוח בר-קיימא. פרויקט ה-MDP החדש ירחיב את תכנית העמיתים העולמית הקיימת בקליפורניה ויביא לישראל סטודנטים ממדינות מתפתחות שילמדו במסלול בן שנתיים לתואר שני במדעים (MSc-DP) ויקבלו הדרכה מעשית ושימושית עם רכישת ניסיון בתחום של חידושים פיננסיים, החל משנת 2018.

אירועים

- ב-16 בנובמבר התקיים מפגש עם כ-40 בוגרי תכנית העמיתים של מילקן. השיח התקיים עם הבוגרים, משה בר סימן-טוב, מנכ"ל משרד הבריאות, ויצחק סבטו, מנהל הקרנות ומנהל הסיכונים הראשי במוסד לביטוח לאומי.

- ב-12 בדצמבר מרכז מילקן לחדשנות ארגן מושב בוועידת ישראל לעסקים של עיתון הגלובס. כותרת המושב הייתה "השקעות אימפקט: שינויי אקלים, פיתוח בר קיימא ומשקיעים מוסדיים", בהנחיית פרופ' גלן יאגו. במושב השתתפו פרופ' יהודה כהנא, יו"ר ואחד המייסדים של מרכז YK בתל אביב; אנג'לה חומסי, מנהלת קרן Angaza לחדשנות/Ignite Power; אניקט שאה, מנהל תכנית ביזמה של מימון לפיתוח בר-קיימא מרשת הפתרונות לפיתוח בר-קיימא של האו"ם; ד"ר רוג'ר סטיין מהמעבדה להנדסה פיננסית ב-MIT; ענת פייער ממחלקת ההשקעות של משרד האוצר ורונלד ס. בורוד, יועץ בכיר ב-DLA Piper LLP. הפאנל התמקד בשאלה כיצד למנף את הנכסים של קרנות הפנסיה והביטוח העולמיות במטרה לממן ולהאיץ צמיחה כלכלית על מנת לעמוד באתגרים של פיתוח בר-קיימא.

- מושב נוסף שארגן מרכז מילקן לחדשנות בוועידת הבינלאומית של עיתון הגלובס הייתה "חדשנות, הדרך של אפריקה: אתגרים ואפשרויות", גם מושב זה נערך בהנחיית פרופ' יאגו. הדוברים במושב היו: אלכס נטאלה, מנהל הפיתוח העסקי בקרן לחדשנות של רואנדה; יריב כהן, יו"ר Kaenaat

להשקעות חברתיות; איבון אייקה, מנהלת אזור מדינות אפריקה שמדרום לסהרה בבנק אופ אמריקה מריל לינץ'; פיטר מ. סאליבן, מנהל כללי וראש קבוצת המגזר הציבורי לאפריקה ב-Citi; סיוון יערי, מייסדת ומנכ"ל של Innovation Africa ופרופ' גליה צבר מהתכנית ללימודי אפריקה באוניברסיטת תל אביב. במושב זה ובדיון שולחן העגול שנערך לאחריו, התמקדו בשאלה כיצד לבנות את תשתיות המשאבים הפיננסיים והאנושיים הנדרשים כדי להאיץ את זרימת הטכנולוגיות והפתרונות הישראליים בתחומי הבריאות, המים, הטכנולוגיה החקלאית וטכנולוגיית המידע אל השווקים המתפתחים.

- פרופ' יאגו השתתף בתכנית משותפת של מרכז מילקן לחדשנות עם ה-IFC והמרכז לשווקים פיננסיים של מכון מילקן, שמטרתה לספק הדרכה בתחום של חידושים פיננסיים ל-18 אנשי מקצוע מאפריקה ומהודו הנמצאים בעיצומה של הקריירה שלהם. ההרצאות של פרופ' יאגו התמקדו במסקנות שנלמדו מהמעבדות לחידושים פיננסיים בנושאים של צמיחה כלכלית ושווקי הון, מזון וחקלאות, מימון יזמות, תשתיות וכספים.
- ב-14 בדצמבר, מרכז מילקן לחדשנות אירח סטודנטים מבית הספר ראדי של אוניברסיטת קליפורניה שהשתתפו בסמינר אינטנסיבי בישראל. הסטודנטים קיבלו סקירה של שיטות חדשנות פיננסית שהעביר פרופ' יאגו והרצאה נוספת שהעביר וולדון טרנר, מנהל התפעול של Global Gigawatt שבה הציג את האתגרים וההזדמנויות העומדות בפני חברות ישראליות שפועלות באפריקה.

תקציר בנושא מדיניות – עדכון

הסתמכות מוגזמת על הכלכלה הישראלית ועל סיוע בינלאומי ממשיכה למנוע התפתחות של כלכלה פלסטינית משגשגת. הצמיחה הכלכלית שנרשמה בגדה המערבית ובעזה בין השנים 2007 ל-2011 (צמיחת התמ"ג השנתית הייתה בטווח בין 5.4% ל-12.2%) התבססה במידה רבה על תזרים של כספי תרומות ותשלומי העברה לרשות הפלסטינית, והיא לא תורגמה להתקדמות משמעותית בתעסוקה או בהשקעות בחמש השנים האחרונות. למעשה, משנת 2006 היווי ההון הגולמי נותר ברמה נמוכה באופן מסוכן – בין 20% ל-25% מהתמ"ג. בלי פרויקטי תשתיות משמעותיים שיכולים לקדם ביקוש במגזר הפרטי לא תהיה יצירת מקומות עבודה. בלי התמקדות בבתי מגורים, אנרגיה, מים, שיקום נחלים ותשתיות סביבתיות הרשות הפלסטינית לא תוכל להפוך למדינה בת-קיימא מבחינה כלכלית. בלי התמקדות בהעברת טכנולוגיות ויצירת ייצוא לכלכלה העולמית כוח העבודה הפלסטיני, שחלק גדול ממנו מורכב מאנשים משכילים, לא

יממש את היתרון התחרותי שלו.

במסגרת עדכון לדוח שלנו משנת 2005 פרסמנו תקציר בנושא מדיניות: [Still Digging Out: The Economics of a Palestinian Future](#). בעדכון זה זיהינו שורה של פרויקטי פיתוח מוחשיים שנועדו לקבוע תקדימים לשיתוף פעולה ישראלי-פלסטיני. כיום כל אלה הם אף יותר רלוונטיים:

- **תשתיות מים:** מספר פרויקטים ממוקדים לפיתוח ערוצי נחלים ישפיעו באופן מיידי על רמת החיים בערים ובכפרים פלסטיניים ובנוסף יספקו מים לחקלאות ולתעשייה.
- **תשתיות:** ייצור גז טבעי, ייצור מקביל של חשמל וייצור דלקים חלופיים (אנרגיה סולרית, אנרגיה מתחדשת ממקורות ביולוגיים) – כל אלה יפחיתו את עלויות האנרגיה ברשות הפלסטינית ויצמצמו את הצורך להוציא מט"ח שכמותו מוגבלת על ייצוא. פרויקטים מסוג זה גם ייצרו הכנסה יציבה וצפויה, בה ניתן להשתמש כדי לממן עלויות הון באמצעות גיוס הון פרטי.
- **מסחר, תיירות ותחבורה:** המלצה לכלול רכבת בינעירונית אזורית, נמל וגם, בסופו של דבר, מתקן תעופה, כמו גם תיירות ליעדים דתיים וארכיאולוגיים ולאתרי נופש.
- **בניית מגורים ומימון:** התרחבות של שווקי משכנתאות ראשוניות ושניוניות תעודד רכישת מגורים והתחדשות עירונית וגם תמריץ את הקבלנים, עובדי הבניין והעובדים המקצועיים להתמקד בבנייה ירוקה ובדירור בר-קיימא.

בעתיד

- המעבדה הבאה לחידושים פיננסיים תיערך ביולי 2017 ותעסוק בחיזוק מגזר הטכנולוגיות לבנייה ירוקה בישראל. היא תתקיים בשותפות עם המשרד להגנת הסביבה.